

Αθήνα, 27.04.2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό

Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Θέμα: Προστασία του προβάτου Λέσβου ως κρίσιμου ζωικού γενετικού πόρου και ανάγκη άμεσης υιοθέτησης στρατηγικής εμβολιασμού DIVA έναντι του αφθώδους πυρετού

Η προβατοτροφία στη Λέσβο αποτελεί θεμελιώδη πυλώνα της τοπικής οικονομίας, της κοινωνικής συνοχής και της πολιτισμικής ταυτότητας του νησιού. Ιδιαίτερα, το πρόβατο Λέσβου συνιστά έναν αυτόχθονα ζωικό γενετικό πόρο υψηλής αξίας, προϊόν μακρόχρονης φυσικής επιλογής και προσαρμογής στις ιδιαίτερες περιβαλλοντικές συνθήκες του Βορείου Αιγαίου. Η γενετική του ιδιαιτερότητα και η ανθεκτικότητά του το καθιστούν εξαιρετικά σημαντικό για τη βιωσιμότητα της ελληνικής κτηνοτροφίας, ιδιαίτερα υπό το πρίσμα της κλιματικής κρίσης.

Παράλληλα, η φυλή αυτή συνδέεται άμεσα με την παραγωγή προϊόντων ΠΟΠ υψηλής ποιότητας και στηρίζει ένα ευρύ φάσμα οικονομικών δραστηριοτήτων, από την εκτροφή έως τη μεταποίηση και το εμπόριο. Η ενδεχόμενη απώλεια του ζωικού αυτού κεφαλαίου θα είχε μη αναστρέψιμες συνέπειες τόσο για τη βιοποικιλότητα όσο και για τη βιωσιμότητα των τοπικών κοινωνιών.

Ωστόσο, η εφαρμογή της αποκλειστικής στρατηγικής μαζικής θανάτωσης (stamping-out) για τον έλεγχο του αφθώδους πυρετού έχει ήδη οδηγήσει σε σημαντική απώλεια ζωικού κεφαλαίου στο νησί, δημιουργώντας σοβαρές κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις.

Όπως αναφέρεται σε υπόμνημα Καθηγητών του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών και του Οικονομικού Πανεπιστημίου Αθηνών, η διεθνής εμπειρία και επιστημονικές μελέτες έχουν αναδείξει ότι η προσέγγιση αυτή δεν είναι πάντα η

βέλτιστη, ιδίως σε περιοχές υψηλής πυκνότητας εκτροφών και με ιδιαίτερη γενετική αξία.

Αντιθέτως, όπως τονίζεται στο υπόμνημα, σύγχρονες επιστημονικές προσεγγίσεις προκρίνουν τη συνδυαστική εφαρμογή εμβολιασμού και επιδημιολογικής επιτήρησης. Ειδικότερα, η χρήση εμβολίων τύπου DIVA (Differentiating Infected from Vaccinated Animals) επιτρέπει την ταυτόχρονη ανοσοπροστασία των ζώων και τη διατήρηση της δυνατότητας διάκρισης μεταξύ μολυσμένων και εμβολιασμένων πληθυσμών, ευθυγραμμιζόμενη πλήρως με το ισχύον ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο.

Η γεωγραφική ιδιαιτερότητα της Λέσβου καθιστά εφικτή την εφαρμογή μιας στοχευμένης στρατηγικής «εμβολιασμού για επιβίωση» (vaccinate-to-live), η οποία θα μπορούσε να περιορίσει σημαντικά την εξάπλωση της νόσου, να μειώσει τις απώλειες ζωικού κεφαλαίου και να διασφαλίσει τη συνέχιση της παραγωγικής δραστηριότητας.

Επειδή η διαμόρφωση σαφούς επιδημιολογικής εικόνας αποτελεί βασικό παράγοντα για την αντιμετώπιση του αφθώδους πυρετού

Επειδή η Λέσβος δεν αποτελεί μία τυπική περίπτωση διαχείρισης ζωνόσου, αλλά μια ιδιαίτερη γεωγραφική και παραγωγική ενότητα με μοναδικά χαρακτηριστικά, τα οποία επιβάλλουν προσαρμοσμένες πολιτικές

Επειδή η ύπαρξη μιας αυτόχθονης φυλής προβάτου υψηλής γενετικής αξίας, σε συνδυασμό με τη νησιωτικότητα και την υψηλή εξάρτηση της τοπικής οικονομίας από την προβατοτροφία, καθιστούν τη μαζική θανάτωση όχι απλώς ένα υγειονομικό μέτρο, αλλά μια παρέμβαση με δυνητικά μη αναστρέψιμες κοινωνικές και παραγωγικές συνέπειες

Επειδή η οριζόντια εφαρμογή του μοντέλου της μαζικής θανάτωσης αγνοεί την ανάγκη διατήρησης της γενετικής ποικιλότητας και υπονομεύει τη βιωσιμότητα της τοπικής οικονομίας

Επειδή όπως υποστηρίζεται η αξιοποίηση σύγχρονων επιστημονικών εργαλείων, όπως ο εμβολιασμός τύπου DIVA έναντι του αφθώδους πυρετού, επιτρέπει μια πιο ισορροπημένη προσέγγιση: προστασία της δημόσιας υγείας των ζώων, χωρίς την καταστροφή του παραγωγικού ιστού.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Πότε εκτιμάται ότι θα ολοκληρωθεί η ιχνηλάτηση σε ολόκληρο το νησί, ώστε να υπάρχει πλήρης επιδημιολογική εικόνα;
2. Σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί ώστε η εξέταση των δειγμάτων να μη γίνεται από ένα μόνο εργαστήριο όπως συμβαίνει σήμερα, ώστε να ολοκληρωθεί ταχύτερα η ιχνηλάτηση της νόσου;
3. Προτίθεται το Υπουργείο να αναγνωρίσει θεσμικά το πρόβατο Λέσβου ως προστατευόμενο εθνικό γενετικό πόρο σε κατάσταση κινδύνου;
4. Έχει εξετασθεί η υιοθέτηση στρατηγικής εμβολιασμού τύπου DIVA έναντι του αφθώδους πυρετού στη Λέσβο και η εφαρμογή συνδυαστικής στρατηγικής ελέγχου της νόσου (εμβολιασμός και στοχευμένη θανάτωση), σύμφωνα με τα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα και τις ευρωπαϊκές κατευθυντήριες γραμμές; Εάν ναι, ποιοι οι λόγοι απόρριψής της;
5. Σε ποιες ενέργειες θα προβεί το Υπουργείο για την ενίσχυση των υποδομών επιδημιολογικής επιτήρησης και εργαστηριακής διάγνωσης στο νησί;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Πέρκα Θεοπίστη (Πέτη)

Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)

Δρίτσας Θεόδωρος

Ζεϊμπέκ Χουσεΐν

Ηλιόπουλος Αθανάσιος (Νάσος)

Τσακαλώτος Ευκλείδης

Φερχάτ Οζγκιούρ

Φωτίου Θεανώ